

MÄÄRUS

27.12.2023 nr 113

Perioodi 2023–2027 nõuandeteenuse osutamise toetus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse, § 7 lõike 2 ja § 24 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava aastateks 2023–2027“ (edaspidi *strateegiakava*) sekkumise „Nõuandetoetus“ raames antava nõuandeteenuse osutamise toetuse andmise (edaspidi *toetus*) tingimused ja kord ning toetuse maksmine.

§ 2. Nõuandeteenuse osutamise eesmärk

Nõuandeteenust osutatakse põllu- ja maamajanduse ning põllumajandussaaduste töötlemisega tegeleva sektori kaasajastamiseks ja tootlikkuse tõstmiseks läbi teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku ning nende kasutuselevõtu ergutamiseks.

§ 3. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

(1) Nõuandeteenuse osutamine metsanduse valdkonnas on riigiabi vastavalt komisjoni määruse (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022, lk 1—81), artikli 48 tähenduses.

(2) Nõuandeteenuse osutamine põllumajandussaaduste töötlemise valdkonnas, kui töötlemise saadus ei ole Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoode, on vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023), tähenduses.

(3) Kui lõikes 2 nimetatud vähese tähtsusega abi määr on põllumajandussaaduste töötlemise valdkonnas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele täitunud, antakse toetust riigiabina komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187 26.06.2014, lk 1–78) artikli 18 tähenduses.

(4) Kui nõuandeteenust osutatakse lõikes 2 sätestatud vähese tähtsusega abina, ei tohi ühele ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ületada komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 3 lõikes 2 sätestatud ülemmäära.

(5) Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

(6) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel käsitletakse kontserni kuuluvaid või muul viisil omavahel seotud ettevõtjaid ühe ettevõtjana komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 2 lõike 2 kohaselt.

2. peatükk

Toetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse määr ja suurus

§ 4. Toetatavad nõuandeteenuse valdkonnad

(1) Toetatavat nõuandeteenust osutatakse järgmistes valdkondades:

- 1) loomakasvatus, sealhulgas mesindus;
- 2) taimekasvatus;
- 3) mahepõllumajandus;
- 4) maaparandus;
- 5) põllumajandussaaduste töötlemine;
- 6) keskkonnakaitse- ja loodushoid;
- 7) bio- ja ringmajandus;
- 8) maamajandus;
- 9) metsamajandus.

(2) Lõikes 1 nimetatud valdkondades osutatakse nõuandeteenust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186), artikkel 15 lõikes 4 nimetatud küsimustes. Nõuandeteenust osutatakse ka toetuste taotlemise ja elektrooniliste andmekogude kasutamisega seotud küsimustes.

(3) Toetatakse lõikes 1 nimetatud nõuandeteenuse osutamist, mis on suunatud põllumajandussaaduste tootmisele, põllumajandussaaduste töötlemisele, põllumajandus- ja metsamaa hooldamisele, sealhulgas agrometsanduse süsteemi hooldamisele ning põllumajandussaadustest mittepõllumajandustoodete töötlemisele.

§ 5. Nõuded nõuandeteenuse lõppkasusaajale

(1) Toetatakse nõuandeteenuse osutamist § 4 lõikes 3 nimetatud tegevusalal tegelevale või sellega alustada soovivale isikule (edaspidi *lõppkasusaaja*).

(2) Toetuste taotlemise- ja elektrooniliste andmekogude kasutamisega seotud küsimuses osutatakse nõuandeteenust sellisele lõppkasusaajale, kellele ei ole määratud toetust Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel:

- 1) kuni kahel aastal otsetoetuste ning pindala- ja loomapõhiste maaelu arengu toetuste taotlemisel;
- 2) kuni kahel aastal muudel maaelu arengu toetuste taotlemisel.

(3) Lõppkasusaaja, kellele osutatakse toetatavat nõuandeteenust ei või olla raskustes olev ettevõtja komisjoni määruse (EL) 2022/2472 artikli 2 punkti 59 tähenduses ja tal ei või olla täitmata sama määruse artikli 1 lõikes 4 nimetatud korraldus ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi tagasimaksmise kohta.

(4) Lõppkasusaaja, kellele osutatakse toetatavat nõuandeteenust paragrahvi 3 lõikes 3 nimetatud riigiabina, ei või olla raskustes olev ettevõtja komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 18 tähenduses ja tal ei või olla täitmata sama määruse artikli 1 lõike 4 punktis a nimetatud korraldus ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi tagasimaksmise kohta.

(5) Nõuandeteenuse osutamist toetatakse, kui paragrahvi 3 lõikes 1 ja 3 sätestatud riigiabi andmise korral on lõppkasusaaja enne nõuandeteenuse saamist esitanud nõuandeteenuse osutajale komisjoni määruse (EL) 2022/2472 artikli 6 lõike 2 või komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 6 lõike 2 kohase abitaotluse, mis sisaldab kinnitust selle paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuetele vastavuse kohta.

§ 6. Nõuded toetatava nõuandeteenuse osutajale

(1) Toetatavat nõuandeteenust võivad osutada järgmised isikud (edaspidi *nõuandeteenuse osutaja*):

- 1) füüsiline isik, kes vastab lõikes 2 ja § 14 lõikes 2 sätestatud nõuetele (edaspidi *nõustaja*);
- 2) juriidiline isik, kelle heaks tegutseb lõikes 2 ja § 14 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastav nõustaja;
- 3) Maaelu Teadmuskeskus (edaspidi *METK*).

(2) Nõustajal, kes pakub toetatavat nõuandeteenust peavad olema piisavad teadmised ja kogemused §-s 4 sätestatud nõuandeteenuse valdkonnas. Eeldatakse, et piisavad teadmised ja kogemused on järgmistel isikutel:

- 1) kutsetunnistusega konsulent, kellele on omistatud 5–7 kutsetase ja kes on registreeritud SA Kutsekoda kutseregistris;
- 2) konsulent, kelle kutsetunnistuse kehtivuse lõpptähtajast on möödunud kuni 12 kuud;
- 3) kõrgkoolide õppejõud;
- 4) teadustöötaja;
- 5) kutseõppeasutuse õpetaja;
- 6) vähemalt kolmeaastase ettevõtlikkuse kogemusega isik, kes on läbinud iga-aastase koolituse ja kellel on METK hinnangul nõuandeteenuse osutamiseks piisavad teadmised ja kogemused;
- 7) nõustajate järelkasvu programmi läbinud isik.

(3) METKi nimel võib teenust osutada töötaja, kes vastab lõikes 2 ja § 14 lõikes 2 sätestatud nõuetele (edaspidi ka *nõustaja*).

(4) Toetatavat nõuandeteenust ei tohi osutada:

- 1) veterinaarravimite, väetusainete, taimekaitsevahendite, või põllumajandustehnika müügi ning põllumajandussaaduste kokkuostu alal tegutsev füüsilisest isikust ettevõtja või tema ettevõtte töötaja ning äriühingu juhatuse liige, äriühingut juhtima õigustatud muu isik või äriühingu töötaja;
- 2) nõustaja, kes ei vasta lõikes 2 ja § 14 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

§ 7. Nõuandeteenuse osutamise viis ja kestus

- (1) Toetatavat nõuandeteenust võib osutada nõuande lõppkasusaajaga vahetult kohtudes, e-kanalite vahendusel, telefoni teel või muul sobival viisil ja meetodil osapoolte kokkuleppel.
- (2) Nõuandeteenuse kestuse hulka loetakse aeg, mis nõustajal kulub lõppkasusaaja küsimustega tutvumiseks, nõuande ettevalmistamiseks ning lõppkasusaaja nõustamiseks.
- (3) Nõuandeteenuse kestuse hulka võib lugeda kuni neli tundi kokku transpordile kuluvat aega ühe ettevõtte külastuse või muu nõustamisega seotud väljasõidu kohta nõuandeteenuse lõppkasusaajaga sõlmitud lepingu täitmise ajal.
- (4) Nõuandeteenuse osutamise kohta sõlmivad nõuandeteenuse osutaja ja lõppkasusaaja kirjaliku digitaalselt allkirjastatud lepingu.
- (5) Nõuandeteenuse osutamata jätmise korral peab nõuandeteenuse osutaja nõustamata jätmist lõppkasusaajale põhjendama.

§ 8. Nõuandeteenuse osutamise toetuse määr, suurus ja vorm

- (1) Nõuandeteenust osutatakse kalendriaastas kuni 3000 euro väärtuses lõppkasusaaja kohta.
- (2) Toetuse määr on 90 protsenti nõuandeteenuse abikõlblikust maksumusest.
- (3) Kui toetust antakse § 3 lõike 3 kohaselt riigiabina, on toetuse määr 50 protsenti nõuandeteenuse abikõlblikust maksumusest.
- (4) Toetatava nõuandeteenuse osutamise maksimaalne abikõlblik käibemaksuta maksumus on 53 eurot nõuandeteenuse osutamisele kulunud tunni kohta.
- (5) Nõuandeteenuse omaosaluse määr nõuandeteenuse lõppkasusaajale on vähemalt 10 protsenti nõuandeteenuse abikõlblikust maksumusest.
- (6) Toetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, artikli 83 lõike 1 punkti a kohaselt tegelikult tekkinud abikõlblike kulude hüvitamisena.

§ 9. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- (1) Abikõlblik on § 4 lõikes 1 nimetatud valdkondades ja § 5 lõikes 2 sätestatud juhul toetatava tegevuse elluviimiseks vajalik kulu, mis tehakse sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil.
- (2) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:
 - 1) nõuandeteenusega seotud kulud, mida on toetatud osaliselt või täies ulatuses teadmussiidre- ja innovatsioonisüsteemi AKIS-osaku või arendusosakuga;
 - 2) kulud, mis on tehtud nõuandeteenuse osutamise arendamiseks, kättesaadavuse tagamiseks, koordineerimiseks;

- 3) raamatupidamisteenused põllu- ja maamajandusega, põllumajandustoodete töötlemisega, metsamajandusega tegelevale füüsilisele isikule või eraõiguslikule juriidilisele isikule.
- 4) enne toetatava nõuandeteenuse osutajate nimekirja kandmist tehtud kulu;
- 5) taotluse koostamise kulu, välja arvatud § 5 lõikes 2 sätestatud juhul;
- 6) toetatava tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatu ja ebaoluline kulu;
- 7) käibemaks.

3. peatükk

Toetuse taotlemine

§ 10. Taotluse esitamine

- (1) Isik, kes soovib alustada nõuandeteenuse osutamisega, esitab taotluse METKile nõuandeteenuse osutajate nimekirja (edaspidi *nimekiri*) kandmiseks.
- (2) Nimekirja kandmise taotluse esitamisega loetakse taotlus Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 25 lõike 3 kohaselt toetuse saamiseks esitatuks.
- (3) METK esitab taotluse toetuse saamiseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*).

§ 11. Nõuded taotlusele

- (1) Nõuandeteenuse osutaja esitab taotluses järgmised andmed:
 - 1) nõuandeteenuse osutaja ja tema heaks tegutseva nõustaja nimi, isiku- või registrikood ning kontaktandmed;
 - 2) taotluse selgelt sõnastatud sisu;
 - 3) andmed ja vajadusel dokumendid nõustaja kvalifikatsiooni ja töökogemuse kohta;
 - 4) nõustamisvaldkondade valik vastavalt § 4 lõikele 1.
- (2) Nõustaja nõuetele vastavust tõendavad dokumendid on:
 - 1) kvalifikatsiooni tõendav dokument, kui seda ei ole võimalik saada elektroonilistest andmebaasidest;
 - 2) töökogemust tõendav dokument;
 - 3) muu §-s 6 nimetatud nõuetele vastavust tõendav dokument.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 12. Nõuandeteenuse osutaja ja tema taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine

- (1) Nimekirja kandmise taotluses esitatud andmete õigsust ning nõuandeteenuse osutaja vastavust talle esitatud nõuetele kontrollib METK.
- (2) METK moodustab lõikes 1 nimetatud tegevuste läbiviimiseks erialaekspertidest koosneva komisjoni.
- (3) METKi puhul kontrollib nõuandeteenuse osutaja nõuetele vastavust PRIA.

§ 13. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

- (1) Paragrahvi 6 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isik, kes vastab §-s 6 sätestatud nõuetele,

välja arvatud § 14 lõikes 2 sätestatud nõudele, kantakse nimekirja.

(2) Nõuandeteenuse osutaja nimekirja kandmisega loetakse § 6 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isiku toetuse taotlus Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 9 kohaselt rahuldatuks.

(3) METK teeb otsuse nõuandeteenuse osutaja nimekirja kandmiseks või kandmata jätmiseks 30 tööpäeva jooksul arvates nõuetekohase taotluse esitamisest.

(4) PRIA rahuldab METKi taotluse toetuse saamiseks, kui ta vastab §-s 6 sätestatud nõuetele, välja arvatud § 14 lõikes 2 sätestatud nõudele.

(5) PRIA teeb otsuse METKi toetuse taotluse rahuldamiseks või rahuldamata jätmiseks 30 tööpäeva jooksul arvates nõuetekohase taotluse esitamisest.

(6) Taotlus jäetakse rahuldamata Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud alustel.

(7) Nimekirja kantakse järgmised andmed:

- 1) nõuandeteenuse osutaja nimi ja registrikood;
- 2) nõuandeteenuse osutaja heaks tegutseva nõustaja nimi ja nõuande valdkond;
- 3) nõuandeteenuse osutaja kontaktandmed.

(8) Nimekirjas avaldatakse ka METKi nõustajate andmed.

5. peatükk

Nõuded nõuandeteenuse osutajale ning toetuse maksmise tingimused ja kord

§ 14. Nõuandeteenuse osutaja kohustused

(1) Nõuandeteenuse osutaja täidab järgmisi kohustusi:

- 1) vastab nõuandeteenuse osutajale esitatud nõuetele;
- 2) võimaldab teostada auditit, järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrollid ning osutab selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldab viibida nõuandeteenuse osutaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja vara kohapeal;
- 3) esitab seireks, auditi ja järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;
- 4) eristab selgelt oma raamatupidamises toetusega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 5) teavitab viivitamata PRIAt taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või tegevuse elluviimist takistavast asjaolust, sealhulgas nõustajaga seotud muudatustest;
- 6) näitab, et tegemist on Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi toetuse abil elluviidava tegevusega, kasutades selleks ettenähtud sümboleid ja teavitustegevusi vastavalt Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 (ELT L 20, 31.1.2022 lk 1–9) sätestatule.

(2) Nimekirja kantud nõustaja peab läbima aastas vähemalt 25 tunni ulatuses koolitusi, mis on seotud tema poolt osutatavate nõuandevaldkondadega.

§ 15. Maksetaotluse esitamine ja nõuded maksetaotlusele

(1) Toetuse maksmiseks esitab nõuandeteenuse osutaja pärast nõuandeteenuse osutamist elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu PRIA-le maksetaotluse mitte sagedamini kui

kord kuus.

(2) Maksetaotlus nõuandeteenuse osutamise kohta esitatakse teenuse osutamise aastal. Detsembris osutatud nõuandeteenuse kohta esitatakse maksetaotlus hiljemalt järgmise aasta jaanuari lõpuks.

(3) Maksetaotlusele kantakse iga osutatud teenuse kohta vähemalt järgmised andmed:

- 1) nõuandeteenuse eesmärk;
- 2) nõuandeteenuse valdkond vastavalt § 4 lõikele 1;
- 3) nõuandeteenuse sisukirjeldus;
- 4) nõuandeteenuse lõppkasusaaja nimi ja isiku- või registrikood;
- 5) toetatava tegevuse justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord” lisa 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK)” kood;
- 6) nõuandetoetuse taotleja nimi või ärinimi ja isiku- või registrikood
- 7) nõustaja ees- ja perekonnanimi, isikukood;
- 8) nõuandeteenuse osutamise kuupäev ja teenuse maht tundides. Kui teenust on osutatud mitmel kuupäeval, tuleb näidata maht iga päeva kohta eraldi;
- 9) taotletava toetuse summa.

(4) Maksetaotlusele lisatakse nõuandeteenuse osutaja ja nõuandeteenuse lõppkasusaaja poolt allkirjastatud nõuandeteenuse osutamise leping ning § 5 lõikes 5 nimetatud abitaotlus.

§ 16. Maksetaotluse kontrollimine

PRIA kontrollib vastuvõetud maksetaotluses esitatud andmete õigsust ning osutatud nõuandeteenuse vastavust Euroopa Liidu asjakohastele õigusaktidele ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele.

§ 17. Toetuse maksmine

(1) Toetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ning tingimusel, et nõuandeteenuse osutaja on järginud toetatava nõuandeteenuse osutamisel kõiki nõudeid.

(2) PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud taotluse rahuldamata jätmise alused.

(3) PRIA teeb nõuandeteenuse osutaja esitatud maksetaotluse alusel toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda nõuandeteenuse osutaja arvelduskontole kahe kuu jooksul arvates §-s 15 nimetatud dokumentide saamisest.

(4) PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

(5) Kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks, et nõuandeteenuse osutaja rikub nõuandeteenuse osutamise nõudeid või ei täida muid kohustusi, võib PRIA vähendada makstavat toetust või keelduda toetuse maksmisest, arvestades rikkumise raskust, ulatust, püsivust ja korduvust.

§ 18. Nimekirja muutmine ja nimekirjast väljaarvamine

(1) Kui nõuandeteenuse osutaja on teavitanud METKi nõustajaga seotud muudatustest, teeb METK nimekirjas asjakohased parandused. Uue nõustaja lisandumisel, peab METK enne nõustaja nimekirja kandmist kontrollima nõustaja vastavust § 6 lõikes 2 ja lõike 4 punktis 1

sätetatud nõuetele.

(2) METKil on õigus nõuandeteenuse osutaja nimekirjast välja arvata, kui:

- 1) nõuandeteenuse osutaja ei vasta nõuetele;
- 2) nõuandeteenuse osutajal ei ole ühtegi § 6 lõikes 2 ja § 15 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastavat nõustajat.

(3) METKil on õigus nõustaja nimekirjast välja arvata, kui:

- 1) nõustaja ei vasta § 6 lõikes 2 ja lõike 4 punktis 1 sätestatud nõuetele;
- 2) nõustaja ei ole läbinud aastas vähemalt 25 tunni ulatuses koolitusi, mis on seotud tema poolt osutatavate nõuandevaldkondadega.

§ 19. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente säilitavad METK ja PRIA kuni 31. detsembrini 2039.

§ 20. Toetuse saaja andmete avalikustamine

PRIA teavitab toetuse saajat tema andmete avalikustamisest ning töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261), artiklites 98 ja 99 sätestatud alustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Kallas

Regionaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Kantsler